

HANY ABU-ASSAD

tekst
Sara Madou

‘AL MIJN CULTURELE BAGAGE KOMT UIT NEDERLAND’

De Palestijns-Nederlandse filmmaker *Hany Abu-Assad*, van wie nu *The Mountain Between Us* met Idris Elba in de bioscoop draait, werd twee keer genomineerd voor een Oscar. Toch zoekt hij verlossing, voor zijn schuldgevoel tegenover Nederland.

Tijdens het dankwoord bij de uitreiking van de Golden Globe voor *Paradise Now*.

Met schrijver-producer Bero Beyer (rechts) en actrice Sarah Jessica Parker bij de uitreiking van de Golden Globes in 2006.

Met Kate Winslet bij een screening van *The Mountain Between Us* in New York, afgelopen september.

Met Tommy Lee Jones op een receptie ter gelegenheid van de Oscaruitreiking, 2014.

‘Zolang je humor niet verliest in een gevaarlijke situatie, HEB JE EEN GROTERE KANS OM TE OVERLEVEN’

Met de cast van *Omar* bij de uitreiking van de Oscars, 2014.

Met de cast van *Paradise Now* bij het Oscargala in 2006.

Mickey Rourke, met wie Abu-Assad samenwerkte voor *The Courier* in 2014.

Met actrice Ziyi Zhang, acteur Josh Lucas en een Independent Spirit Award voor *Paradise Now*, 2006.

beeld Getty Images

Met medejuryleden Danny Glover, Sam Taylor-Johnson en Jean Reno op het Tribeca Film Festival, 2016.

IN DE LOBBY VAN HET AMSTERDAMSE CONSERVATORIUM HOTEL ZIT HANY ABU-ASSAD (56) VOOR ME, KALMPJES ROEREND IN EEN KOP VERSE MUNTTHEE, OMGEVEN DOOR DE POSTERS VAN ZIJN NIEUWSTE PRODUCTIE *THE MOUNTAIN BETWEEN US*.

Hij is duidelijk trots op zijn film, praat er ook graag over. De film verhaalt over orthopedisch chirurg Ben (rol van Idris Elba) en fotograaf Alex (Kate Winslet), twee mensen die elkaar niet kennen, maar vanwege gedoe op de luchthaven besluiten samen een chartervliegtuig te huren. De piloot krijgt tijdens de vlucht een beroerte en ze storten neer, samen met een aandoenlijke hond (die hond overleeft overigens de val, tegen alle heersende filmwetten in). Vervolgens moeten ze, gewond, bevroren en zonder enig zicht op redding, zien te overleven in de besneeuwde bergen.

De film is gebaseerd op het gelijknamige boek van Charles Martin uit 2010. Hoe kwam het bij jou terecht?

— ‘Ik werd benaderd met het scenario en was direct geïnteresseerd. Het bood mogelijkheden om mooie beelden te schieten en ik zag in het verhaal meteen de interessante combinatie tussen liefde en overleven. Het leek me ook een goede uitdaging. Een kleine cast, veel ontberingen wat betreft de locatie; daar houd ik wel van. Bovendien is dit mijn eerste studiofilm, wat weer een hele andere manier van werken is dan de onafhankelijke producties die ik hiervoor heb gedraaid.’

*Waarom maak je het jezelf eigenlijk altijd zo moeilijk bij je films? *Paradise Now*, *Omar*, kiezen voor de notoire lastpak Mickey Rourke in *The Courier*...*

— ‘Dat heb ik mezelf ook weleens afgevraagd. Volgens mij zoek ik niet bewust naar moeilijke producties, maar ja, ik voel me wel het prettigst als ik mijn films ergens maak waar het oncomfortabel is. Heb jij dat niet dan? Voor mij is een uitdaging, soms ook een fysieke, nodig. In een comfortabele omgeving worden mijn beslissingen te makkelijk, lui en minder sterk. De adrenaline van zo’n

‘In een comfortabele omgeving worden MIJN BESLISSINGEN TE MAKKELIJK, LUI EN MINDER STERK’

stresssituatie werkt bij mij beter in het creatieve proces. Het is dat hele “voor kunst moet men lijden”-idee, ben ik bang. Dat het geestelijk en lichamelijk een beetje pijn moet doen. Voelen dat iets niet makkelijk gaat, brengt het beste in me naar boven.’

Is er ook een moment geweest bij deze film waarop zelfs jij dacht: waar ben ik aan begonnen?

— ‘De locaties waar we draaiden, in de Canadese bergen, waren alleen maar met helikopters te bereiken. Daar mag je niet mee vliegen als het bewolkt is. We vlogen in de buurt van een hoge berg en op het moment dat we de top naderden, kwam er een golf van bewolking op ons af. De piloot moest heel snel naar beneden, scherp dalen, sneller dan de snelheid van de wind. Dat was doodeng. Alsof je in een achtbaan zit, maar dan eentje waar geen einde aan komt en die afstevent op een enorme berg. Toen dacht ik wel even: wat dóe ik hier?’

Wat je omschrijft, lijkt wel wat op het vliegtuigongeluk aan het begin van de film. Die scène maakte me letterlijk misselijk, zo intens als-ie is gedraaid.

— ‘Dat komt doordat het één shot is. Een vijf minuten durende scène van een enkele take. Heel moeilijk om te draaien, we moesten het coördineren met veel mensen tegelijk en hij moest vaak opnieuw. Goed dat je er misselijk van werd, dat betekent dat ik geslaagd ben in het overbrengen van dat gevoel.’

Ondanks alle ellende die je hoofdpersonen meemaken, zit er ook redelijk wat humor in de film. Ontstond dat vanzelf gedurende het proces?

— ‘Dat heb ik bewust toegevoegd. Humor vond ik een heel belangrijk onderdeel van het verhaal. Want zolang je je humor niet verliest in een gevaarlijke situatie, heb je een grotere kans om te overleven. Daar geloof ik heilig in. Humor maakt de ernst minder, waardoor je rationeler kunt nadenken. In zo’n situatie als waarin de hoofdrolspelers van *The Mountain Between Us* zitten, moet je ervoor zorgen dat je niet in paniek raakt. Samen met Chris Weitz [scenarioschrijver, eerder ook van onder meer *About A Boy* en *Rogue One*] heb ik drie punten aangepast in het

Met Kate Winslet en Idris Elba, hoofdrolspelers in zijn nieuwe film.

‘Nederland heeft me veel gebracht en tóch heb ik het land na vijftwintig jaar verlaten. DAT VOELT EEN BEETJE ALS VERRAAD’

originele scenario: meer humor, een conflict tussen de personages en de vrouwelijke hoofdrol is sterker gemaakt. In het boek is ze alleen maar ziek, zwak en misselijk, dat vond ik niks.’

Een film die twee personages behelst, staat of valt bij de chemie tussen de hoofdrolspelers. Hoe kwam je bij Idris Elba en Kate Winslet terecht?

— ‘Voordat ik bij het project betrokken was, zouden Michael Fassbender en Jessica Chastain de hoofdrollen spelen in deze film. Maar die scoorden als duo te laag, bleek uit marktonderzoek. Dat is belangrijk in Hollywood, heb ik geleerd: de casting is voor een groot deel afhankelijk van wat men “op straat” ervan denkt. Eigenlijk kun je zeggen dat het publiek invloedrijker is bij de casting dan de regisseur of de producer. Daarna probeerden we nog een aantal combinaties, onder anderen Charlie Hunnam en Margot Robbie, maar die scoorden ook allemaal niet. De beste optie bij het testpubliek bleek Elba en Winslet. Ik zag ze voor het eerst samen toen ze een award uitreikten bij de BAFTA’s. Je merkte meteen: deze twee kunnen het met elkaar vinden. Gelukkig wilden ze de film allebei graag doen. Kate zei zelfs dat ze er echt zin in had om zich weer op een fysieke uitdaging te storten. Nou, dat heeft ze geweten.’

Je woont al een tijd niet meer in Nederland. Bestaat er een kans dat je hier ooit nog een film gaat maken?

— ‘Zeker! Ik zou het heel graag willen zelfs. Nederland was goed voor mij. Ik heb hier veel geleerd, ben verliefd geworden op het land en de Nederlandse cinema. Wie kent nu bijvoorbeeld Pim de La Parra nog? De la Parra, maar ook bijvoorbeeld Alex van Warmerdam, Dick Maas: elke Nederlandse film die uitkwam, zag ik in de bioscoop. Cultureel gezien heb ik vrijwel al mijn bagage uit Nederland gehaald. Maar ook mijn politieke bewustzijn en het maatschappelijk geëngageerde; ik leerde het voor een groot deel in Nederland. Tegenwoordig is het bijna een vies woord, geëngageerd, maar het is zo belangrijk dat

je meevoelt met anderen en je onderdeel voelt van een samenleving. Juist nu. Nederland heeft me veel gebracht en tóch heb ik het land na vijftwintig jaar verlaten. Dat voelt een beetje als verraad. Pijnlijk ook, dat de investeringen die ik hier heb gedaan voor een deel verdwenen zijn. Ik spreek de taal niet meer zo goed, zie mijn vrienden

hier nog maar weinig, ik ben geen onderdeel meer van de samenleving en weet niet wat er speelt. Dat doet pijn. Ik voel me vreemd op een plaats waar ik me zó thuis heb gevoeld. Daarom wil ik, als een troost voor mezelf en een soort van manier om het goed te maken met Nederland, hier snel weer een film draaien. Een verlossing, voor mijn schuldgevoelens ten opzichte van Nederland.’

Heeft je Palestijnse afkomst nu nog invloed op het werk dat je maakt?

— ‘Heel veel. De Palestijnse kwestie is ingewikkeld. Als Palestijn heb je drie keuzes. Er niets aan doen en het gewoon accepteren, je door middel van gewapende strijd verzetten of gewelddoos verzet, bijvoorbeeld via kunst. Ik koos voor die derde aanpak, via schoonheid. Niet dat ik de aanpak met geweld veroordeel. Ik kan deze keuze maken, voor anderen is dat lastiger. Het is hun keuze om gewelddadig te protesteren, maar ze hebben het recht om te protesteren, omdat de situatie onrechtvaardig is. Het is een belangrijk onderdeel van mijn bestaan dat ik een standpunt inneem over deze kwestie. Een simpel voorbeeld: ik ging als Palestijn in de Gazastrook naar het postkantoor en werd behandeld als een rat. Alsof ik een minderwaardig mens was. Een jaar later draaide ik *The Mountain Between Us* en vloog ik met een privévliegtuig daar naartoe. Ik werd onthaald als een koning, de rode loper lag letterlijk uitgerold. Ik leef in een enorm tegenstrijdige situatie, dat is onderdeel van wie ik ben. Maar het is óók onderdeel van mij dat ik een succesvolle regisseur ben, die zijn werk en zijn stem kan inzetten voor zaken die hij belangrijk vindt. Die zaken zijn allebei wat mij mij maakt.’